

1.1.1 Vapaa-ajan palvelut

Vastuuhenkilö: Sivistysjohtaja

Vastuualueen toiminta:

Sivistyspalveluihin kuuluu kaksi vastuualuetta, jotka ovat opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut sekä vapaa-ajan palvelut. Vesilahden kunnan vapaa-ajan palveluihin kuuluu kunnan tarjoamat kirjasto-, liikunta-, nuoriso- ja kulttuuripalvelut sekä näiden alla tapahtuva järjestöyhteistyö. Myös kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen sekä yhdyspintatyö kunnan sisällä, kuntien välillä, hyvinvointialueen kanssa, Vesilahden yhteisöjen, järjestöjen, seurojen ja kunnan toimielinten kanssa sisältyvät vapaa-ajan vastuualueeseen.

Vapaa-ajan palveluiden keskeisenä tavoitteena on kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen laadukkaiden ja vaikuttavien vapaa-aikatoimintojen sekä kuntalaisten osallistamisen avulla. Vapaa-ajan palveluissa pyritään ennaltaehkäisemään syrjäytymistä sekä häiriö- ja riskikäyttäytymistä. Vapaa-ajan palvelujen tehtävänä on edistää kuntalaisten yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen, kulttuuriin ja liikkumiseen.

Vesilahden kirjasto on yksi Pirkanmaan PIKI-kirjastoista. Kirjastopalvelut edistävät kirjallisuuden, taiteen ja kulttuurin saavutettavuutta sekä elinikäistä oppimista. Kirjasto tarjoaa monipuoliset tilat tapahtumiin, yhteisöllisyyteen ja järjestöyhteistyön toimintaan. Kirjastolla on myös merkittävä rooli kuntalaisten osallisuuden edistämiseksi. Kulttuuripalveluiden keskeisenä tehtävänä on tukea kuntalaisten kulttuurihyvinvointia.

Liikuntapalvelut tarjoavat kuntalaiselle mahdollisuuden huolehtia omasta hyvinvoinnistaan monipuolisia liikuntalajeja harrastamalla niin omatoimisesti kuin ohjatusti. Nuorisopalvelut tarjoavat nuorille palveluita hyvinvoinnin tueksi ja mielekästä tekemistä sekä tapahtumia vapaa-ajalle. Nuorisopalveluilla on tärkeä rooli lasten ja nuorten osallisuuden edistämiseksi sekä tarjoamalla vaikuttamisen mahdollisuuksia nuorisovaltuuston toiminnan kautta.

Toimintaympäristö vuonna 2023:

Vapaa-ajan palveluiden merkitys hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi korostuu hyvinvointialueudistuksen myötä. Vapaa-ajan palvelut ovat onnistuneet hyvin hankehauissa, joiden turvin pystytään toteuttamaan monia "ylimääräisiä" palveluita. Tilanne on sinänsä myönteinen, mutta toimintojen hankevetoinen rahoitus sitoo resursseja hankehallintoon ja vaikeuttaa suunnitelmallista ja pitkäjänteistä palveluiden kehittämistä. Kasvukunnassa tulee myös vapaa-ajan palveluiden skaalautua asukasluvun suhteessa ja huomiota tulee lähitulevaisuudessa kiinnittää yhteistyössä teknisten palveluiden kanssa liikuntapaikkarakentamiseen, lähiliikuntapaikkoihin sekä kevyen liikenteen ja retkeilyn reitteihin.

Tehokkuustunnusluvut

Tehokkuustunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Kirjaston toimintakulut € / asukas	65,82	60,00	74,08

Kokonaiskulut € / kirjaston laina	4,19	4,00	4,32
Liikuntapalveluiden toimintakulut € / asukas	43	48,23	46,01
Nuorisopalveluiden toimintakulut € / asukas	67,85	45,42	81,16
Kulttuuripalveluiden toimintakulut € / asukas	5,92	4,80	6,29

Informatiiviset tunnusluvut

Informatiiviset tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Kirjaston kokonaislainaus / asukas	15,71	17,00	17,18
Aineistohankinnat € / asukas	7,9	9,00	8,59
Kirjaston fyysiset käynnit / asukas	6,03	12,00	7,31
Nuorisotilan käynnit / alle 29-vuotias	9,5	7,00	7,47
Liikunta-avustukset € / asukas	2,66	2,75	2,98
Nuorisoavustukset € / asukas	0,67	0,7	1,05
Kulttuuriavustukset € / asukas	2,66	2,75	2,68